

26. 6. 2009

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Institut spolupracujícího advokáta

Po období, které přineslo mnoho nejasností v oblasti působení spolupracujících advokátů v České republice, by mělo dojít k definitivnímu vyřešení postavení spolupracujících advokátů jak z daňového pohledu, tak i z pohledu celkového vztahu mezi advokátem a advokátní kanceláři, se kterou advokát spolupracuje.

Vzhledem k tomu, že dosavadní zákon o advokacii umožňuje, aby advokát mohl vykonávat svou činnost i v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo k advokátní kanceláři, v mnohých případech vzniká z daňového hlediska riziko, že vztah mezi spolupracujícím advokátem a advokátní kanceláři bude považován za zastřený zaměstnanecký vztah a příjmy spolupracujícího advokáta z tohoto vztahu budou překlasifikovány na příjmy ze závislé činnosti. Jedná se zejména o případy, kdy smlouva uzavřená se spolupracujícím advokátem není po formální stránce pracovní smlouvou, ale obsahuje ujednání typická pro pracovní poměr (např. sjednání pevné pracovní doby či dovolené, odměňování pravidelnou paušální částkou, poskytování výhod typických pro zaměstnanecký poměr, omezení rizika souvisejícího s výkonem činnosti). Překvalifikace příjmů má za důsledek doměření příslušných daní a odvodů jak na straně spolupracujícího advokáta, tak i na straně plátce příjmu.

Dobrou zprávou pro advokáty a advokátní kanceláře je, že novela zákona o advokacii, která čeká v Senátu na schválení, zavádí tzv. institut spolupracujícího advokáta. Jedná se v zásadě o určitou smluvní spolupráci mezi advokáty, bez toho aby byli k sobě navzájem ve vztahu nadřízenosti či podřízenosti, jako je tomu v pracovním poměru.

Institut spolupracujícího advokáta byl navržen proto, aby se na jedné straně zamezilo vzniku zastřených pracovních poměrů v advokacii a zároveň, aby se odlišila přípustná forma úzké spolupráce mezi advokáty na straně druhé. Nejedná se o zvláštní způsob výkonu advokacie, ale o určitou nadstavbu samostatného výkonu advokacie, protože spolupracující advokát bude mít (především z daňového hlediska) stále postavení osoby samostatně výdělečně činné s maximální svobodou pokud jde o volbu klientů, včetně klientely vlastní.

Institut spolupracujícího advokáta umožňuje advokátovi poskytovat právní služby pro jiného advokáta nebo pro advokátní společnost na základě smlouvy o trvalé spolupráci. Smlouva o trvalé spolupráci musí mít písemnou formu a nesmí omezovat nezávislost advokáta při poskytování právních služeb. Advokát poskytující právní služby na základě smlouvy o trvalé spolupráci může spolupracovat pouze s jedním advokátem nebo s jednou advokátní společností anebo s jedním sdružením.

Výhoda smlouvy o trvalé spolupráci by měla spočívat zejména v tom, že spolupracující advokát nebude odkázán na shánění vlastní klientely, což bývá v současné době stále obtížnější, ale že na základě dohody bude poskytovat právní služby klientům jiné advokátní kanceláře nebo přímo této

kanceláři. Jedná se ve své podstatě o tzv. outsourcing, který představuje přenesení výkonu určitých činností podnikatele na jiné subjekty než na zaměstnance tohoto podnikatele; tato metoda je přípustná a také v jiné podnikatelské praxi běžně využívána. Ovšem za podmínky, že se takto na jiné subjekty nepřenáší závislá činnost.

Aby se předešlo tomu, že by smlouva o trvalé spolupráci mezi advokáty mohla být považovaná za pouhý zastřený pracovní poměr, musí obsahovat především tyto ujednání:

a) vymezení vzájemných vztahů a způsobu koordinace při poskytování právních služeb spolupracujícím advokátem; smlouva v tomto směru nesmí především obsahovat závazek spolupracujícího advokáta poskytovat právní služby podle pokynů advokáta (sdružení, společnosti, zahraniční společnosti), ke kterému je přidružen, čímž by de facto vznikl vztah nadřízenosti a podřízenosti typický pro závislou práci;

b) vymezení způsobu materiálně technického zabezpečení při poskytování právních služeb spolupracujícím advokátem; znakem závislé práce je výkon práce na pracovišti zaměstnavatele s využitím jeho pracovních pomůcek a dalšího vybavení pracoviště; pokud by tedy spolupracující advokát měl poskytovat právní služby v kanceláři advokáta nebo společnosti, musí si smluvně ošetřit tyto materiálně-technické vztahy (pronájem kanceláře, výpočetní techniky, služeb administrativního aparátu, atd.);

c) stanovení způsobu vyúčtování právních služeb poskytnutých spolupracujícím advokátem na základě smlouvy o trvalé spolupráci; znakem závislé práce je rovněž výkon práce za odměnu v pracovní době; aby vztah mezi advokáty založený na základě smlouvy o trvalé spolupráci neměl znaky pracovního poměru, musí být smluvní ujednání o vyúčtování služeb takové, aby nemělo podobu mzdy za práci vykonanou během pracovní doby (tj. např. fixní hodinová nebo měsíční mzda bez ohledu na množství odvedené práce, složitosti případů právních služeb atd.).

V souvislosti se zavedením institutu spolupracujícího advokáta bude i nadále nutné pamatovat na oblast daní, tak jak bylo výše uvedeno.

Richard Husovský

[LERIKA Tax s. r.o.](#)

Na Příkopě 15
110 00 Praha 1

tel.: + 420 736 766 878
e-mail: info@lerika.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)

- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)